

TÓTH LAJOS

1922. december 13. Újpest – 2012. november 1.

KATONAI SZOLGÁLAT, BEOSZTÁSAI

Esztergom tábor, harckocsiezred, század- és zászlóaljparancsnok	1949. május 1.–1949. október 26.
Honvéd Akadémia, parancsnok tanulmányi helyettes	1950. október 1.–1952. szeptember 1.
Magyar Néphadsereg Vezérkar, szervezési és mozgósítási csoportfőnök-helyettes	1954. november 25.–1955. május 9.
Magyar Néphadsereg Vezérkar (MNVK), Szervezési és Mozgósítási Csoportfőnök	1955. május 9.–1957. január 24.
MNVK, hadműveleti csoportfőnök	1957. január 24.–1959. június 29.
MNVKF általános helyettes, megbízott MNVKF	1959. június 29.–1961. július 18.
Magyar Néphadsereg, Vezérkar Főnök általános helyettes	1961. július 18.–1969. október 1.
Zrínyi Miklós Katonai Akadémia, parancsnok	1969. október 1.–1975. február 15.
MNVKF 2. Csoportfőnökség, katonai és légügyi attasé (Varsó)	1975. december 15.–1982. december 1.

RENDFOKOZATAI

százados	1949. május 1.
őrnagy	1950. május 1.
alezredes	1950. október 1.
ezredes	1951. november 7.
vezérőrnagy	1957. április 27.

PÁLYÁJA

Apja lakatosmesterként dolgozott, anyja Bácsai Lenke volt. Négy polgári osztályt végzett, Jelentős mozgalmi múltat tudhatott magáénak, ugyanis fiatalon belépett a Magyar Dolgozók Pártjába (MDP) és a Magyar Szocialista Munkáspártba (MSZMP) is. Eredeti foglalkozása segédmunkás volt. 1941 és 1943 között Újpesten dolgozott a Bo-

chán Cipőgyárban, majd egy éven át Rákospalotán Scheibl Viktor lakatosmesternél lakatostanoncként.

1945. januárjától 1948. október 7-ig Rákospalotán a MÁV Istvánteleki Főműhelyében vállalt munkát, mint lakatos, katonai pályafutása ezt követően indult el. 1948. október 7-én kezdte meg a századparancsnoki tanfolyamot, amit 1949. április 30-án fejezett be. Szolgálati idejét másnap, május 1-én kezdte meg századosi rendfokozattal. Első beosztásában 1949. október végéig volt Esztergom táborban, mint harcokocsiezred, század- és zászlóaljparancsnok, ezután elvégezte a törzstiszti tanfolyamot, majd a Magasabb Parancsnoki Tanfolyamot is. Ezután a Honvéd Akadémián kapott beosztást 1952. szeptemberéig, mint a parancsnok tanulmányi helyettese. Közben 1950. májusban megkapta őrnagyi, néhány hónap múlva pedig már alezredesi kinevezését is. Gyors előmenetelének, megbízhatóságának köszönhetően a Szovjetunióba, a Vorosilov Vezérkari Akadémiára vezényelték, ahol 1954. november végéig tanult. Hazatérése után a Magyar Néphadsereg Vezérkaránál a Szervezési és Mozgósítási Csoportfőnökségen csoportfőnök-helyettesi beosztást kapott. Ezt a beosztását 1955. májusig töltötte be, majd 1957. január 24-ig a néphadsereg katonai felderítő szervénél a Szervezési és Mozgósítási Csoportfőnökség csoportfőnöke volt. Ezután 1959. június végéig a Magyar Néphadsereg Vezérkari Főnökség (MNVKF) hadműveleti csoportfőnöke, majd 1961. júliusáig a vezérkari főnök általános helyettese, és megbízott vezérkari főnök. 1961-től 1964-ig MSZMP Pártfőiskolára járt. A következő beosztását majd egy évtizedig, 1969. októberig töltötte be, mint a vezérkari főnök általános helyettese. A Zrínyi Miklós Katonai Akadémia parancsnokaként 1969. októberétől 1975. februárig tevékenykedett. Utolsó pozíciójában nyugdíjazásáig, 1982. december 1-ig a MNVKF 2. Csoportfőnökségen tevékenykedett, mint varsói katonai légügyi attasé. Elévülhetetlen érdeme, hogy lerakta az alapjait a mai felsőfokú egyetemi és tudományos tisztképzésnek, ezért a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE) 2006-ban a Doctor Honoris Causa (Tiszteletbeli Doktor) címet adományozta számára.

KITÜNTETÉSEI

Magyar Népköztársasági Érdemérem arany fokozata (1950)

Magyar Népköztársasági Érdemérem arany fokozata két alkalommal (1955, 1967)

Vörös Csillag Érdemrend (1957)

Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem (1957)

Magyar Partizán Emlékérem (1958)

Szolgálati Érdemérem 15 év után (1964)

Kiváló Szolgálatért Érdemérem (1964)

„Odznake Braterstwa Broni” kitüntetés (lengyel) (1964)

Grünwald Emlékérem (lengyel) (1967)

Fegyverbarátságért Érdemérem (NDK) (1968)

Szocialista Hazáért Érdemrend (1968)

Felszabadulási Jubileumi Emlékérem (1970)

A Hadtudományért „Pro Militum Artibus” kitüntető cím (ZMNE) (2002)

Honvéd Vezérkar Főnök ajándéktárgya 80. születésnapjára (Kardját vizsgáló huszár) (2002)

Honvéd Vezérkar Főnök ajándéktárgya 85. születésnapjára (Bronz lovashuszár) (2007)

FORRÁSOK

Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár 331/1127

Csendes László–Gellért Tibor: *Az MN vezető állománya*. Hadtörténelmi Levéltár Magyar Néphadsereg KGY (Különgyűjtemény) C 213.

Szabó Miklós, M.: *Adalékok a Magyar Néphadsereg 1961–1962. évi történetéhez 1. rész* Új Honvédségi Szemle LXI. évf., 2007/9. sz., 76.

Ungvár Gyula: *Pro Militum Artibus – A Hadtudományért*. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2014.

Csendes László–Gellért Tibor: *Kronológia a honvédség történetéből 1945–1990*. I–IV. (Kézirat, h. n., é. n.)

